

KONTAKTNÄTET

RIKSORGANISATION FÖR IDEELLA KULTURFÖRENINGAR

2009-05-18

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Kulturutredningens betänkande (SOU 2009:16)

Kontakt nätet – riksorganisation för ideella kulturföreningar organiserar 180 lokala kulturföreningar spridda över landet. Medlemsföreningar arrangerar offentliga föreställningar med såväl amatörer som yrkesverksamma artister, främst inom genren pop- och rock. Många av föreningarna driver också lokaler för eget skapande, ofta i samarbete med sin kommun eller något av studieförbunden.

Kontakt nätet uppbär bidrag dels från Ungdomsstyrelsen i form av organisationsstöd, dels från Statens kulturråd i form av arrangörstöd. Eftersom föreningarna ofta samarbetar med studieförbund har också regelverk inom folkbildningen stor betydelse för den dagliga verksamheten i föreningarna.

Genren pop- och rock omges av flera vanföreställningar. Det faktum att ett antal kommersiellt framgångsrika artister finns inom genreområdet betyder dock inte – vilket ibland förefaller vara en utbredd missuppfattning – att genren som sådan är generellt kommersialiserad. Kontakt nätets ursprungliga beteckning var faktiskt *riksorganisation för en icke-kommersiell kultur*. Och om begreppet *kommersiell* tolkas som vinstinriktad och i förlängningen antyder anpasslighet till konsumentledets gemensamma nämnare kan vi bara konstatera att det i det avseendet inte finns någon som helst skillnad mellan projekt som de tre tenorerna (The Three Tenors) å ena sidan och Spice Girls å den andra.

Olika subgrupperingar inom genren pop och rock, exempelvis den svenska musikämbelns, proggen, punken med flera, präglas av klara ställningstaganden mot just menlöshet och att konstnärliga kompromisser offras på kommersialismens altare. Andra subgenrer som hiphop, rap med flera har förvisso exploaterats kommersiellt vilket emellertid inte ändrar på det faktum att de i sitt ursprung snarare präglades av uppror och politiskt engagemang.

Att enstaka konsertarrangörer kan genomföra stora - både vad gäller publik tillströmning som till ekonomisk omsättning – evenemang i arenor och utomhusstadion är uppenbart. Det saknar dock såväl betydelse som relevans för verksamheten runt om i landets musikföreningar.

Föreningars konsertverksamhet är på många orter alternativet till de av länsmusiken och orkesterinstitutionerna favoriserade utbudet av vad vuxenvärlden uppfattar som *god kultur*.

Vi noterar exempelvis att trots Rikskonserters uttalade uppdrag att leverera produktioner som är komplement till det regionala och lokala musikutbudet "*särskilt avseende musikformer med svag institutionell förankring*" så förekommer pop och rock endast i Rikskonserters verksamhet som en obetydlig del av Musik Direkt och ett fåtal pedagogiskt upplagda skolprogram. Att inga institutioner existerar baserade på pop och rock är förhoppningsvis onödigt att påpeka.

KONTAKTNÄTET

RIKSORGANISATION FÖR IDEELLA KULTURFÖRENINGAR

Det statliga arrangörstödet är närmast livsavgörande för lokalföreningarna vad gäller att erbjuda kvalificerade konsertupplevelser med yrkesverksamma musiker. I sammanhanget bör påpekas att även om pop och rock är betydande i många föreningars konsertverksamhet så är även andra genrer flitigt förekommande. Den idag etablerade världsmusikgenren fick sina första fotfästen just genom Kontaktnätets lokalföreningar på åttiotalet och utgör fortfarande del av det lokala konsertutbudet liksom för övrigt även folkmusik och olika uttryck från jazzens värld.

En överföring av nuvarande medel för statligt arrangörstöd till regionala portföljer kommer med säkerhet att innebära att mycket av dagens arrangerande verksamhet i lokalföreningarna kommer att upphöra. Det exempel som lyfts fram vad gäller portföljmodellen av kulturutredningen, nämligen Västra Götaland, visar detta tydligt. I takt med att regionens försöksverksamhet byggdes upp försvann de tidigare landstingsstöden till Kontaktnätets lokalföreningar. Utvecklingen visar en klar övergång från grundstöd för verksamhet till projektstöd. Att detta projektstöd är kopplat till en så kallad ungdomskonsulentverksamhet visar tydligt att det i detta exempel mer handlar om en fritidsgårdsinspirerad allmosefördelning på vuxenvärldens villkor, inte ett maktgivande till unga över sin egen vardag, sina egna uttryck och sin egen verksamhet.

I sammanhanget infinner sig onekligen också vissa funderingar över Ungdomsstyrelsens regelverk. Många lokalföreningar bedriver inte bara en genreöverskridande utan också en generationsöverskridande verksamhet. På vilket sätt är det mer demokratiskt för de unga att en offentliganställd ungdomssamordnare driver verksamhet för unga än att en åldersblandad förening driver verksamhet som utvecklas av unga och äldre i gemenskap?

Argumentet att en överföring av statliga resurser till regioner för att kommun- och landstingspolitiker skall bli mer insatta och engagerade i kulturpolitiska frågor klingar illa. Generellt förefaller dessa politiker vara väl bevandrade i konsten att bära portföljer mellan olika sammanträden och någon fortbildning i det avseendet torde vara överflödigt. Kulturutredningens insiktsfullhet om att merparten kommun- och landstingspolitiker varken är engagerade eller insatta i kulturlivets frågor är i stället ett kraftfullt argument för att staten inte kan abdikera från ansvaret för en kulturpolitik som sträcker sig ända fram till lokalplanet. Priset för en eventuell kompetensutveckling av lokal- och regionpolitiker är alltför högt för att sådana experiment skall kunna accepteras.

Kontaktnätets ställningstaganden är därmed;

- Vi avvisar bestämt förslaget att det statliga arrangörstödet överförs till en eventuell portföljmodell
- Vi avvisar införandet av regionala portföljmodeller som sådant, i alla fall fram till dess att landets kommun- och landstingspolitiker i såväl debatt som i praktisk handling visar att de är vuxna ett sådant ansvar för de lokala kulturliven
- Vi avvisar förslaget om en nedläggning av den nationella operativa verksamhet som Rikskonserter är avsedd vara samtidigt som vi yrkar på att Rikskonserter uppdrag förtydligas och en till uppdragen anpassad organisation formas.

Anders Sellin
Förbundssekreterare